

Wymagania edukacyjne z chemii dla klasy VII szkoły podstawowej

I. Ogólne kryteria (poziomy) wymagań edukacyjnych na poszczególne stopnie szkolne

Poziom wymagań	Treści	Ocena osiągnięć	Ogólne kryteria wymagań edukacyjnych
konieczny (K)	<ul style="list-style-type: none"> - najłatwiejsze i najczęściej stosowane - nie wymagające większych modyfikacji - niezbędne do uczenia się ogółu podstawowych wiadomości i umiejętności - możliwie praktyczne 	dopuszczająca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia - rozwiązuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o niewielkim stopniu trudności - z pomocą nauczyciela potrafi bezpiecznie wykonywać bardzo proste doświadczenia chemiczne
podstawowy (P)	<ul style="list-style-type: none"> - najbardziej przystępne, prostsze - uniwersalne, niezawodne i pewne naukowo - niezbędne na danym etapie kształcenia oraz na wyższych etapach - bezpośrednio użyteczne w pozaszkolnej działalności ucznia 	dostateczna	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone programem, które są konieczne do dalszego kształcenia - poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania typowych zadań lub problemów o średnim stopniu trudności - potrafi korzystać z takich źródeł wiedzy jak: układ okresowy pierwiastków, wykresy, tablice - potrafi bezpiecznie wykonać proste doświadczenia chemiczne
rozszerzający (R)	<ul style="list-style-type: none"> - umiarkowanie przystępne, bardziej złożone - mniej typowe, w pewnym stopniu hipotetyczne - przydatne, ale nie niezbędne na danym etapie kształcenia oraz na wyższych etapach - pośrednio użyteczne w pozaszkolnej działalności ucznia 	dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem - poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów - potrafi korzystać z układu okresowego pierwiastków, wykresów, tablic i innych źródeł wiedzy chemicznej - potrafi bezpiecznie wykonywać doświadczenia chemiczne

dopełniający (D)	<ul style="list-style-type: none"> - trudne do opanowania - najbardziej złożone i unikatowe, twórcze naukowo - wyspecjalizowane 	bardzo dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem - potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach - wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy, - potrafi planować i bezpiecznie przeprowadzać eksperymenty chemiczne
wykraczający (W)	<ul style="list-style-type: none"> - szczególnie złożone, oryginalne i twórcze naukowo - pozbawione bezpośredniej użyteczności w szkole i w pozaszkolnej działalności ucznia 	celująca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych wykraczających poza program - proponuje nietypowe rozwiązania zadań i problemów - samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia - osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach szczebla wyższego niż szkolny - bierze aktywny udział w lekcjach - uzyskiwał oceny cząstkowe wyłącznie bardzo dobre lub celujące

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował tych wiadomości i umiejętności określonych programem, które są konieczne do dalszego kształcenia
- nie potrafi rozwiązywać zadań teoretycznych i praktycznych o elementarnym stopniu trudności
- nie potrafi bezpiecznie posługiwać się prostym sprzętem laboratoryjnym i odczynnikami chemicznymi

II. Szczegółowe wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie oceny szkolnej w rozbiciu na rozdziały

Dział	Wymagania na ocenę			
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą
Substancje i ich przemiany	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady obecności chemii w swoim życiu; • wymienia podstawowe narzędzia pracy chemika; • zna i stosuje zasady bezpiecznej pracy w pracowni chemicznej; • wie, na czym polega dyfuzja; • dzieli substancje na stałe, ciekłe i gazowe; • nazywa procesy zachodzące podczas zmian stanów skupienia; • wskazuje przykłady substancji stałych, ciekłych i gazowych w swoim otoczeniu; • wymienia podstawowe właściwości substancji; • zna wzór na gęstość; • zna podział substancji na metale i niemetale; • wskazuje przedmioty wykonane z metali; • podaje przykłady niemetali; • podaje właściwości wybranych niemetali; • sporządza mieszaniny substancji; • podaje przykłady mieszanin znanych z życia codziennego; • wymienia przykładowe metody rozdzielania mieszanin; • dzieli poznane substancje na proste i złożone. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia gałęzie przemysłu związane z chemią; • wie, w jakim celu stosuje się piktogramy; • tłumaczy, na czym polega zjawisko dyfuzji; • bada właściwości substancji; • odczytuje dane z tabeli; • zna jednostki gęstości; • podstawia dane do wzoru na gęstość substancji; • odróżnia metale od innych substancji i wymienia ich właściwości; • wie, co to są stopy metali; • podaje zastosowanie wybranych metali i ich stopów • omawia zastosowania wybranych niemetali; • wie, w jakich stanach skupienia występują niemetale • sporządza i odróżnia mieszaniny; • wskazuje przykłady mieszanin jednorodnych i niejednorodnych; • odróżnia substancję od mieszaniny substancji; • wie, co to jest: dekantacja, sedymentacja, filtracja, odparowanie i krystalizacja; • wykazuje na dowolnym przykładzie różnicę między zjawiskiem fizycznym a reakcją chemiczną. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje zawody w których wykonywaniu niezbędna jest znajomość chemii; • określa zastosowanie sprzętu laboratoryjnego; • identyfikuje substancje na podstawie badań; • interpretuje informacje z tabel chemicznych dotyczące właściwości substancji; • zna skład wybranych stopów metali; • wyjaśnia różnice we właściwościach metali i niemetali; • wyjaśnia pojęcia: sublimacja i resublimacja; • planuje i przeprowadza proste doświadczenia dotyczące rozdzielania mieszanin; • wyjaśnia, na czym polega metoda destylacji; • wskazuje w podanych przykładach przemianę chemiczną i zjawisko fizyczne; • wyjaśnia, czym jest związek chemiczny; • wykazuje różnice między mieszaniną a związkiem chemicznym; • podaje przykłady przemian chemicznych znanych z życia codziennego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje chemię wśród innych nauk przyrodniczych; • posługuje się podstawowym sprzętem laboratoryjnym; • wyjaśnia, na podstawie budowy wewnętrznej substancji, dlaczego ciała stałe mają na ogół największą gęstość, a gazy najmniejszą; • wskazuje na związek zastosowania substancji z jej właściwościami; • wyjaśnia rolę metali w rozwoju cywilizacji i gospodarce; • tłumaczy, dlaczego metale stapia się ze sobą; • wyjaśnia pojęcia: sublimacja i resublimacja na przykładzie jodu; • porównuje właściwości stopu z właściwościami jego składników; • opisuje rysunek przedstawiający aparaturę do destylacji; • wskazuje różnice między właściwościami substancji, a następnie stosuje je do rozdzielania mieszanin; • sporządza kilkuskładnikowe mieszaniny, a następnie rozdziela je poznanymi metodami; • formułuje poprawne wnioski na podstawie obserwacji.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wymagań na ocenę dopuszczającą.

Dział	Wymagania na ocenę			
	dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą
Atomy i cząsteczki	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, że symbole pierwiastków chemicznych mogą być jedno- lub dwuliterowe; • wie, że w symbolu dwuliterowym pierwsza litera jest wielka, a druga jest mała; • wie, że substancje są zbudowane z atomów; • definiuje atom; • zna pojęcia: proton, neutron, elektron, elektron walencyjny, konfiguracja elektronowa; • kojarzy nazwisko Mendelejewa z układem okresowym pierwiastków; • zna treść prawa okresowości; • wie, że pionowe kolumny w układzie okresowym to grupy, a poziome rzędy to okresy; • posługuje się układem okresowym w celu odczytania symboli pierwiastków i ich charakteru chemicznego; • wie, co to są izotopy; • wymienia przykłady zastosowań izotopów; • odczytuje z układu okresowego informacje niezbędne do określenia budowy atomu: numer grupy i numer okresu oraz liczbę atomową i liczbę masową. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje nazwom pierwiastków chemicznych ich symbole i odwrotnie; • podaje symbole, masy i ładunki cząstek elementarnych • oblicza liczby protonów, elektronów i neutronów korzystając z liczby atomowej i masowej; • określa rozmieszczenie elektronów w poszczególnych powłokach elektronowych i wskazuje elektrony walencyjne • wie, jaki był wkład Mendelejewa w prace nad uporządkowaniem pierwiastków chemicznych; • zna prawo okresowości; • wskazuje w układzie okresowym pierwiastków chemicznych grupy i okresy; • porządkuje podane pierwiastki chemiczne według wzrastającej liczby atomowej; • wyszukuje w różnych źródłach informacje o właściwościach i aktywności chemicznej podanych pierwiastków; • wyjaśnia, co to są izotopy; • nazywa i zapisuje symbolicznie izotopy pierwiastków chemicznych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje kilka przykładów pochodzenia nazw pierwiastków chemicznych; • odróżnia modele przedstawiające drobiny różnych pierwiastków chemicznych; • wyjaśnia budowę wewnętrzną atomu, wskazując miejsce protonów, neutronów i elektronów; • rysuje modele atomów wybranych pierwiastków; • wie, jak tworzy się nazwy grup; • wskazuje w układzie okresowym pierwiastków chemicznych miejsce metali i niemetalii; • tłumaczy, dlaczego masa atomowa pierwiastka chemicznego ma wartość ułamkową; • oblicza liczbę neutronów w podanych izotopach pierwiastków chemicznych; • wskazuje zagrożenia wynikające ze stosowania izotopów promieniotwórczych; • wskazuje położenie pierwiastka w układzie okresowym pierwiastków chemicznych na podstawie budowy jego atomu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, w jaki sposób tworzy się symbole pierwiastków chemicznych; • planuje i przeprowadza doświadczenia potwierdzające dyfuzję zachodzącą w ciałach o różnych stanach skupienia; • tłumaczy, dlaczego wprowadzono jednostkę masy atomowej u; • wyjaśnia, jakie znaczenie mają elektrony walencyjne; • omawia, jak zmienia się aktywność metali i niemetalii w grupach i okresach; • projektuje i buduje modele izotopów; • oblicza średnią masę atomową pierwiastka chemicznego na podstawie mas atomowych poszczególnych izotopów i ich zawartości procentowej; • tłumaczy, dlaczego pierwiastki chemiczne znajdujące się w tej samej grupie mają podobne właściwości; • tłumaczy, dlaczego gazy szlachetne są pierwiastkami mało aktywnymi chemicznie.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wymagań na ocenę dopuszczającą.

Dział	Wymagania na ocenę			
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą
Łączenie się atomów	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, co to jest cząsteczka; • odczytuje, co jest atomem a co cząsteczką z zapisów typu: Na, Na₂O • zapisuje w sposób symboliczny aniony i kationy; • wie, na czym polega wiązanie jonowe i wiązanie atomowe; • odczytuje wartości elektroujemności; • wymienia rodzaje wzorów chemicznych • odczytuje wartościowość pierwiastka z układu okresowego; • nazywa tlenki, siarczki i chlorki na podstawie wzoru; • układa wzory na podstawie nazwy; • oblicza masy cząsteczkowe cząsteczek złożonych z dwóch rodzajów atomów; • zna treść prawa stałości składu i prawa zachowania masy; • zna pojęcie reakcji chemicznej; • zna trzy typy reakcji chemicznych; • podaje po jednym przykładzie reakcji syntezy, analizy i wymiany; • podaje co najmniej trzy objawy reakcji chemicznej; • potrafi wymienić po jednym przykładzie reakcji egzo- i endotermicznej; • wskazuje substraty i produkty reakcji; • zapisuje równania prostych przemian chemicznych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, jaka jest różnica pomiędzy atomem a cząsteczką; • oblicza liczby atomów poszczególnych pierwiastków chemicznych na podstawie zapisów typu: 3 H₂O; • rozróżnia typy wiązań przedstawione na rysunku; • rysuje modele wiązań na prostych przykładach; • rozumie pojęcia oktetu i dubletu elektronowego; • wyjaśnia różnicę między wzorem sumarycznym a strukturalnym; • ustala wzory sumaryczne tlenków, siarczków i chlorków • ustala nazwy związków na podstawie wzorów; • oblicza masy cząsteczkowe pierwiastków i związków; • wykonuje proste obliczenia oparte na prawach chemicznych; • wyjaśnia, na czym polega synteza, analiza i wymiana; • podaje po kilka przykładów syntezy, analizy i wymiany; • zapisuje przemiany chemiczne w formie równań reakcji; • dobiera współczynniki stechiometryczne w równaniach reakcji; • wyjaśnia różnicę między substratem i produktem. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia atomy i cząsteczki za pomocą odpowiednich symboli i wzorów; • tłumaczy mechanizm tworzenia się wiązania atomowego, wiązania jonowego i jonów; • podaje przykłady cząsteczek o danym typie wiązania; • przewiduje rodzaj wiązania na podstawie elektroujemności; • ustala wzory sumaryczne i strukturalne tlenków, chlorków i siarczków; • podaje sens stosowania jednostki masy atomowej; • wykonuje proste obliczenia oparte na prawach chemicznych w zadaniach różnego typu; • rozumie znaczenie praw w codziennym życiu i procesach przemysłowych; • oblicza skład procentowy związków chemicznych • układa równania reakcji chemicznych zapisanych słownie; • układa równania reakcji chemicznych przedstawionych w zapisach modelowych; • uzupełnia podane równania reakcji chemicznych; • odróżnia na podstawie opisu słownego reakcję egzo- i endotermiczną; • odczytuje równania reakcji chemicznych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, od czego zależy trwałość konfiguracji elektronowej; • modeluje schematy powstawania wiązań: atomowych, atomowych spolaryzowanych i jonowych; • ustala wzory sumaryczne i strukturalne różnych związków dwupierwiastkowych; • oblicza wartościowość pierwiastków chemicznych; • obliczenia liczby atomów i ustala rodzaj atomów na podstawie znajomości masy cząsteczkowej; • wykonuje obliczenia oparte na prawach chemicznych w zadaniach różnego typu; • oblicza skład masowy związków chemicznych; • układa równania reakcji przedstawionych w formie prostych chemografów; • układa równania reakcji z podanych reagentów; • przedstawia interpretację słowną równań reakcji; • przewiduje efekt energetyczny przeprowadzanych reakcji; • rozumie istotę przemian chemicznych w ujęciu teorii atomistyczno-cząsteczkowej.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wymagań na ocenę dopuszczającą.

Dział	Wymagania na ocenę			
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą
Składniki powietrza	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia dowody na istnienie powietrza; • wie, z jakie substancje wchodzi w skład powietrza; • opisuje na schemacie obieg tlenu w przyrodzie; • definiuje tlenek; • wymienia czynniki powodujące niszczenie metali; • podaje, jakie zastosowania znalazł tlen; • wyjaśnia znaczenie azotu dla organizmów; • podaje podstawowe zastosowania azotu; • zna wzór sumaryczny i strukturalny tlenku węgla(IV) [dwutlenku węgla]; • wymienia podstawowe zastosowania tlenku węgla(IV); • omawia podstawowe właściwości wodoru; • wymienia praktyczne zastosowania wodoru; • wymienia źródła zanieczyszczeń powietrza; • wyjaśnia skutki zanieczyszczeń powietrza dla przyrody i człowieka. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bada skład oraz podstawowe właściwości powietrza; • tłumaczy, dlaczego bez tlenu nie byłoby życia na Ziemi; • wskazuje źródła pochodzenia ozonu; • podaje podstawowe zastosowania praktyczne kilku wybranych tlenków; • proponuje sposób otrzymywania tlenków na drodze spalania; • ustala nazwy tlenków na podstawie wzorów i ich wzory na podstawie nazwy; • omawia właściwości azotu; • wyjaśnia znaczenie azotu i tlenku węgla(IV) dla organizmów; • wymienia źródła tlenku węgla(IV); • przeprowadza identyfikację tlenku węgla(IV) przy użyciu wody wapiennej; • omawia właściwości wodoru; • wymienia zastosowania wodoru; • podaje przyczyny i skutki smogu; • wyjaśnia powstawanie efektu cieplarnianego i konsekwencje jego wzrostu na życie mieszkańców Ziemi; • wymienia przyczyny i skutki dziury ozonowej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza objętość składników powietrza w pomieszczeniu o podanych wymiarach; • rozumie, dlaczego zmienia się naturalny skład powietrza; • określa na podstawie obserwacji zebranego gazu jego podstawowe właściwości; • wymienia metody otrzymywania tlenków; • otrzymuje tlenki w wyniku spalania, np. tlenek węgla(IV); • ustala wzory tlenków na podstawie modeli i odwrotnie; • zapisuje równania reakcji otrzymywania tlenków; • wyjaśnia zjawisko korozji; • tłumaczy, na czym polega obieg azotu w przyrodzie; • omawia właściwości i zastosowanie gazów szlachetnych; • tłumaczy na schemacie obieg tlenku węgla(IV) w przyrodzie; • bada doświadczalnie właściwości fizyczne tlenku węgla(IV); • podaje znaczenie warstwy ozonowej dla życia na Ziemi; • sprawdza eksperymentalnie, jaki jest wpływ zanieczyszczeń gazowych na rozwój roślin; • bada stopień zapylenia powietrza w swojej okolicy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadza badania następujących zjawisk atmosferycznych i właściwości powietrza: wykrywanie powietrza w „pustym” naczyniu, badanie składu powietrza, badanie udziału powietrza w spalaniu; • wie, kiedy reakcję łączenia się tlenu z innymi pierwiastkami nazywa się spalaniem; • przedstawia podział tlenków na tlenki metali i tlenki niemetalu oraz podaje przykłady takich tlenków; • wyjaśnia, dlaczego wzrost zawartości tlenku węgla(IV) w atmosferze jest niekorzystny; • oblicza i uzasadnia, kiedy istnieje zagrożenie zdrowia i życia ludzi przebywających w niewietrzonych pomieszczeniach; • wyjaśnia, jak może dojść do wybuchu mieszanin wybuchowych, jakie są jego skutki i jak przed wybuchem można się zabezpieczyć; • porównuje gęstości poszczególnych gazów z gęstością powietrza; • proponuje działania mające na celu ochronę powietrza przed zanieczyszczeniami.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wymagań na ocenę dopuszczającą.

Dział	Wymagania na ocenę			
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	ba rdzo dobrą
Woda i roztwory wodne	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje wód; zna wzór sumaryczny i strukturalny wody; wie, jaką funkcję pełni woda w budowie organizmów; wymienia przykłady substancji łatwo i trudno rozpuszczalnych w wodzie; podaje przykłady roztworów i zawiesin spotykanych w życiu codziennym; wymienia czynniki przyspieszające rozpuszczanie ciał stałych; odczytuje wartość rozpuszczalności substancji z krzywych rozpuszczalności; wie, co to jest stężenie procentowe roztworu; zna wzór na stężenie procentowe roztworu; podstawia dane liczbowe do wzoru na stężenie procentowe; wskazuje znane z życia codziennego przykłady roztworów o określonych stężeniach procentowych; podaje sposoby rozcieńczania i zateżniania roztworu; podaje źródła zanieczyszczeń wody; zna podstawowe skutki zanieczyszczeń wód. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> tłumaczy obieg wody w przyrodzie; tłumaczy znaczenie wody w funkcjonowaniu organizmów; wyjaśnia znaczenie wody w gospodarce człowieka; wyjaśnia, na czym polega proces rozpuszczania się substancji w wodzie; bada rozpuszczanie się substancji stałych i ciekłych w wodzie; bada szybkość rozpuszczania się substancji w wodzie; podaje różnicę między roztworem nasyconym i nienasyconym oraz rozcieńczonym a stężonym; przygotowuje roztwór nasycony; tłumaczy, co to jest rozpuszczalność substancji i interpretuje dane z krzywych rozpuszczalności; potrafi stosować wzór na stężenie procentowe roztworu do prostych obliczeń; wie, jak rozcieńczanie i zateżnianie roztworu wpływa na stężenie procentowe; tłumaczy, w jaki sposób można poznać, że woda jest zanieczyszczona. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie znaczenie dla przyrody ma nietypowa gęstość wody; wykrywa wodę w produktach pochodzenia roślinnego i w niektórych minerałach; tłumaczy, jaki wpływ na rozpuszczanie substancji stałych ma polarna budowa wody; wskazuje różnice we właściwościach roztworów i zawiesin; wyjaśnia, na czym polega różnica między roztworem właściwym a roztworem koloidalnym; podaje przykłady roztworów koloidalnych spotykanych w życiu codziennym; korzystając z wykresu rozpuszczalności, oblicza rozpuszczalność substancji w określonej masie wody; stosuje wzór na stężenie procentowe w różnego typu obliczeniach; rozwiązuje zadania dotyczące stężenia procentowego za pomocą proporcji; omawia zagrożenia środowiska spowodowane skażeniem wód; omawia sposoby zapobiegania zanieczyszczeniom wód. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia potrzebę oszczędnego gospodarowania wodą i proponuje sposoby oszczędzania; oblicza procentową zawartość wody w produktach spożywczych na podstawie przeprowadzonych badań; wyjaśnia, co to jest koloid; potrafi odróżnić roztwór właściwy od koloidu; wyjaśnia, od czego zależy rozpuszczalność gazów w wodzie; omawia znaczenie rozpuszczania się gazów w wodzie dla organizmów żywych; oblicza rozpuszczalność substancji po zmianie temperatury i masy roztworu; rozwiązuje zadania ze stężenia procentowego z udziałem objętości; oblicza stężenie procentowe roztworów nasyconych oraz rozpuszczalność na podstawie stężenia procentowego; wyjaśnia, jak działa oczyszczalnia ścieków; tłumaczy, w jaki sposób uzdatnia się wodę.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wymagań na ocenę dopuszczającą.

Dział	Wymagania na ocenę			
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą
Tlenki i wodorotlenki	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie wodorotlenek jako związek chemiczny zbudowany z atomu metalu i grupy wodorotlenkowej; • wskazuje metale bardziej i mniej aktywne; • wymienia dwie metody otrzymywania wodorotlenków; • zna podstawowe wzory wodorotlenków; • stosuje zasady bezpiecznego obchodzenia się ze stężonymi zasadami (ługami); • wymienia właściwości wodorotlenku sodu i zasady sodowej; • podaje przykłady zastosowania wodorotlenków sodu i potasu; • definiuje zasadę na podstawie dysocjacji elektrolitycznej (jonowej); • podaje nazwy jonów; • oblicza masę cząsteczkową wodorotlenków. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady tlenków metali reagujących z wodą; • pisze ogólny wzór wodorotlenku oraz wzory wodorotlenków wybranych metali; • nazywa wodorotlenki na podstawie wzoru; • pisze równania reakcji tlenków metali z wodą; • pisze równania reakcji metali z wodą; • podaje zasady bezpiecznego obchodzenia się z aktywnymi metalami i zachowuje ostrożność w pracy z nimi; • opisuje właściwości wodorotlenków sodu, potasu, wapnia i magnezu; • tłumaczy dysocjację elektrolityczną (jonową) zasad; • tłumaczy, czym różni się wodorotlenek od zasady. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sprawdza doświadczalnie działanie wody na tlenki metali; • sprawdza doświadczalnie działanie wody na metale; • pisze wzory dowolnych wodorotlenków na podstawie nazwy i odwrotnie; • bada właściwości wybranych wodorotlenków; • wie, co to jest higroskopijność; • interpretuje przewodzenie prądu elektrycznego przez zasady; • pisze równania dysocjacji elektrolitycznej (jonowej) przykładowych zasad; • pisze ogólne równanie dysocjacji elektrolitycznej (jonowej) zasad; • wskazuje wodorotlenki obecne w produktach spożywczych i środkach czystości w swoim domu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia za pomocą modeli przebieg reakcji tlenków metali z wodą; • potrafi zidentyfikować produkty reakcji aktywnych metali z wodą; • tłumaczy zjawisko higroskopijności; • tłumaczy, w jakich postaciach można spotkać wodorotlenek wapnia i jakie on ma zastosowanie; • pisze równania reakcji otrzymywania dowolnych zasad; • przedstawia za pomocą modeli przebieg dysocjacji elektrolitycznej (jonowej) przykładowych zasad; • interpretuje ilościowo równania dysocjacji jonowej.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wymagań na ocenę dopuszczającą.